

راهنمای خودمراقبتی مسمومیت با حشره کشهای ارگانوفسفره و کاربامات

کد محتوا: ۳۱
تهیه و تنظیم:
کارگروه آموزش به بیمار
بازنگری ۱۴۰۳

شماره تلفن بیمارستان: ۳۷۲۲۳۰۵۶
داخلی واحد آموزش: ۲۰۳

<https://beheshtih.mrgums.ac.ir>

- ❑ هر گونه مصرف خوراکی با سموم دفع آفات را جدی بگیرید و بیمار را برای درمان در اسرع وقت به نزدیکترین مرکز درمانی منتقل کنید.
- ❑ آیا می دانید علائم و نشانه های مسمومیت با برخی از سموم موش کش می تواند به صورت تاخیری (۲۴ تا ۴۸ ساعت بعد از مصرف) ظاهر شوند؟
- ❑ در بیماران مسموم از خوراندن شیرو...وهمچنین تحریک استفراغ خودداری گردد.
- ❑ در صورت شک به هر نوع مسمومیت، مانیتورینگ قلبی الزامی است
- ❑ درمان: درمان حمایتی، گاوآژ معده و شروع درمان دارویی نسبت به علائم بیمار

نکات مورد توجه:

- ❑ برچسب روی ظروف سموم دفع آفات و بروشور آن را ابتدا کاملاً مطالعه کنید و سپس جهت استفاده دقیقاً مطابق دستور عمل نمایید.
- ❑ هرگز سموم دفع آفات را در ظروف مشابه مواد خوراکی و آشامیدنی (مانند بطری نوشابه) نگهداری نکنید.
- ❑ استفاده بی رویه از سموم دفع آفات نه تنها باعث بروز مقاومت در آفات می شود بلکه می تواند از طریق ایجاد باقی مانده در محصولات و آلودگی محیط زیست برای انسان مضر محسوب گردد.
- ❑ آیا می دانید در کشور ما مسمومیت با سموم کشاورزی یکی از علل مهم ایجاد مسمومیت ها است؟
- ❑ در هنگام سم پاشی مزارع ، باغات و باغچه ها حتماً از ماسک ، دستکش و لباس مناسب استفاده نمایید.
- ❑ از بکار بردن مقادیر بیش از حد توصیه شده سموم برای مقاصد کشاورزی خودداری کنید.
- ❑ در صورت تماس سموم دفع آفات با پوست ، ناحیه آلوده را با مقادیر فراوان آب و صابون شستشو دهید.

حشره کش های ارگانوفسفره و کاربامات ها:

ارگانوفسفره ها از سموم کشاورزی هستند که در ایران کاربرد فراوانی دارند. دسترسی آزاد به این سموم باعث شده تا موارد زیادی از مسمومیت اتفاقی و عمدی با این سموم دیده شود. با توجه به علائم غیراختصاصی اولیه مسمومیت، ممکن است پزشک در صورتی که بیمار شرحی از مصرف ندهد، دچار اشتباه شده و بیمار را با تشخیص های مانند گاستروانتریت مرخص کند. از طرفی این سموم می توانند با اختلال در راه های هوای در ظرف چند ساعت بیمار را به کام مرگ بکشانند. ارگانوفسفات ها و کاربامات ها جزء سموم عصبی هستند یعنی در صورت تماس، مصرف خوراکی یا استنشاق این سموم وارد بدن شده و دستگاه عصبی را به شدت درگیر می کنند. اگر چه این سموم از نظر ساختمانی با یکدیگر تفاوت دارند ولی با توجه به اینکه هر دو روی قسمت های مشابه ای از دستگاه عصبی اثر می گذارند، علائم بالینی مشابهی در نتیجه مسمومیت با آنها ظاهر می شود.

تعداد زیادی از گازهای سمی که در جنگها استفاده می شوند جزء سموم آلی فسفردار هستند، همچنین از سموم آلی فسفر دار و کاربامات ها در کشاورزی و بهداشت استفاده می شود و برخی از آنها حتی در پزشکی برای درمان بعضی از بیماریها کاربرد دارند.

علل مسمومیت:

- ❖ مصرف عمدی یا اتفاقی
- ❖ تماس با حشره کش های مورد مصرف در کشاورزی
- ❖ مصرف میوه ها، روغنهای آشپزی و پودرهای آلوده
- ❖ پوشیدن لباس های آلوده

علائم بالینی ناشی از مسمومیت با

ارگانوفسفره عبارتند از:

- ☐ کاهش ضربان قلب
- ☐ آبریزش بینی چشم دهان
- ☐ تنگی مردمک یا مردمک میوتیک
- ☐ افزایش ترشح بزاق
- ☐ انقباض عضلات صاف برونشها یا برونکواسپاسم
- ☐ ترشح زیاد برونش
- ☐ تکرر و بی اختیاری ادرار یا مدفوع
- ☐ تهوع استفراغ
- ☐ اسهال
- ☐ تعریق بیش از حد
- ☐ عدم تعادل کوما تشنج
- ☐ ضعف شدید عضلانی

لازم به ذکر است که علائم مسمومیت ناشی از کاربامات ها با علائم مسمومیت ناشی از ارگانوفسفره مشابه است ولی دارای شدت کمتری هستند.

تشخیص مسمومیت ها

تشخیص مسمومیت ارگانوفسفات ها و کاربامات ها از طریق بررسی اطراف فرد مسموم امکانپذیر می باشد.

در صورتی که ماده سمی مصرف شده یا ماده ای که فرد در تماس با آن است مشاهده نشده با رویت علائم ذکر شده می توان احتمال داد که فرد در اثر مصرف ارگانو فسفات ها یا کاربامات ها مسموم شده است.

علاوه بر این اکثر ارگانو فسفره ها حالتی شبیه وازلین و بوی مشابه بوی سیر دارند که در تشخیص ماده ایجاد کننده مسمومیت کمک کننده هست.

سم زدایی:

در مواجهه با فرد مسموم یا مشکوک به مسمومیت باید هر چه سریعتر او را به مراکز بهداشتی و درمانی منتقل کرد و فرد مسموم را وادار به خوردن و آشامیدن نکنیم

